

El Busqueret se'n va de viatge

Per Pere Garcias

Monteverde, Costa Rica

Costa Rica és un destí pel turisme naturalístic de primer ordre. No de bades el 25% de la superfície del país té qualque figura de protecció. Dels 27 parcs nacionals els més coneguts són, amb diferència, Tortuguero, Volcán Arenal i Monteverde. Precisament a Monteverde vaig tenir oportunitat de passar-hi 15 dies, des de finals d'abril fins a primers de maig de 2008. Per a situar-nos Monteverde és un municipi costa-riqueny situat a la serralada de Tilarán gairebé al centre del país. La població més important és Santa Elena on viuen uns 6.500 habitants permanents perquè acull un nombre important de turistes interessats en la natura. La història recent de Monteverde és interessant ja que al voltant dels anys 50 del segle passat un grup de quàquers i pacifistes nord-americans s'instal·laren aquí fugint dels plantejaments bèl·lics dels EEUU a la guerra de Corea. Gairebé tots els nouvinguts provenien de Mobile, a Alabama, i eren grangers. El seu líder, Hubert Mendenhall era lleter i triaren Monteverde pel seu clima fresc i l'abundor de pastures ja que es troba a uns 1000 m.s.n.m. Avui en dia es pot veure la seva empremta a tota la zona i així molts dels descendents d'aquells colons segueixen mantenint l'anglès i es pot considerar que Santa Elena és totalment bilingüe podent manejar-te tant en espanyol com en anglès. Un dels llegats és una granja on fan uns gelats amb la llet de les vaques pasturades allà i, certament no tenen res a veure ni tant sols amb els gelats italians de més anomenada; són espectaculars sobretot els de les fruites tropicals de la contrada. Un altre llegat dels quàquers fou l'afany conservacionista que amb el temps es convertí amb la zona privada més gran de conservació; Reserva Biològica Bosque Nuboso Monteverde (Monteverde Cloud Forest Preserve). De fet gairebé totes les zones protegides de l'àrea de Monteverde són privades però en un estat de conservació insuperable. També hi ha atraccions turístiques obertes a un públic no tan interessat en la natura com són les tirolines, algunes d'elles de més de 500 metres de "vol" sobre la selva, i els ponts entre les capçades dels arbres que et permeten fer un passeig entre les esponeres dels arbres més alts a quasi 60 metres d'en terra, i així poder observar les plantes i els animals que viuen aquí i

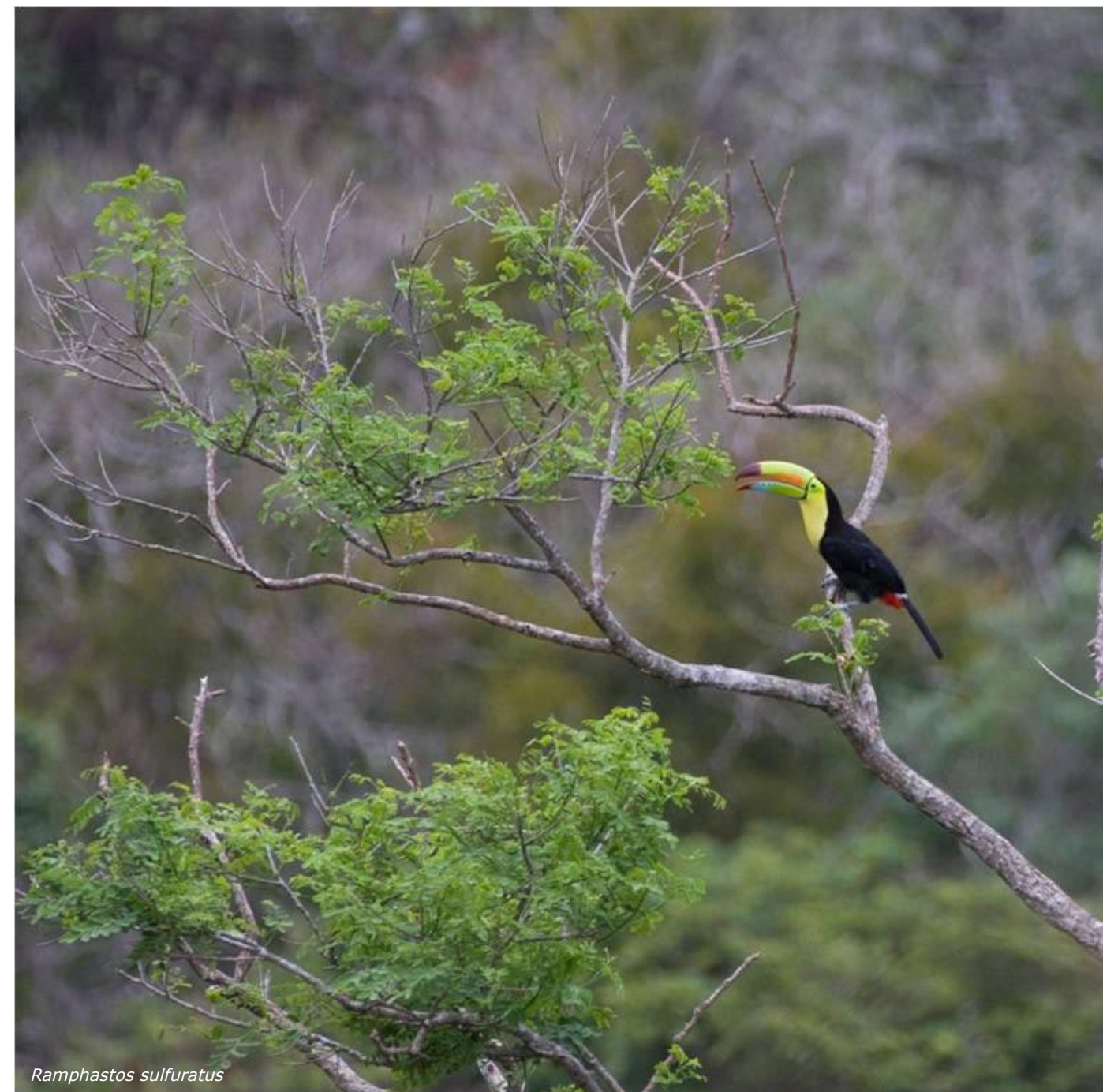

Pharomachrus mocinno

Cebus capucinus

Ramphastos sulfuratus

que rarament es poden observar des de baix.

Bé, després d'aquesta llarga introducció ens centrarem en dues zones; una la Reserva i l'altre el Bosque Eterno de los Niños, a San Gerardo una altra àrea privada amb un bosc impressionant i molt poc visitat.

La Reserva pertany al Centro Científico Tropical (CCT) una ONG fundada el 1962 sense ànim de lucre per protegir i estudiar aquest ecosistema. La superfície total és de més de 10.522 Ha i hi ha una extensa xarxa de camins des d'on observar la flora i la fauna. Per entrar cal pagar una tarifa no massa elevada que et permet estar tot el temps que vul-

guis. A l'entrada hi ha un centre de recepció amb tenda, bar i un jardí amb un munt de menjadores (libadores seria més precís). Pel que respecte a les aus des dels camins que recorren pel sòl pots veure un munt d'espècies que viuen grufant per la fullaraca o per les parts baixes dels arbres com els "tirahojas" (*Sclerurus ssp.*), "subepalos" (*Premnoplex ssp.*), "cucaracheros" (*Thryothorus ssp.*), "tororois" (*Grallaria ssp.*, *Hylopezus ssp.*, *Pittasoma ssp.*), "zorzalitos" (*Catharus ssp.*) i "formicarios" (*Formicarius ssp.*). A les parts mitjanes dels arbres i a poca altura es mouen "banderitas" (*Myborus ssp.*), "reinitas" (*Basileuterus ssp.*), algunes espècies de tangaras (*Tangara*

spp.) i diverses espècies de "trepatroncos" (*Xiphorhynchus spp.*, *Dendrocolaptes spp.* i *Xenops spp.*). A les parts més altes de l'esponera accessible des de les passarel·les elevades es poden observar altres espècies de tangaras especialitzades com els dacnis (*Dacnis spp.*), "mieleritos" (*Cyanerpes spp.*, *Chlorophanes spp.*), cadneres (evidentment res a veure amb els nostres ja que són túrdids de l'espècie *Myadestes melanops*), altres espècies de "reinitas", tant sedentàries com migrants i hivernants, diversos tirànids dels gèneres *Empidonax*, *Mitrephanes*, *Contopus*, *Elania*, *Legatus* i un munt més. Això pel que respecte als passeriformes perquè també es veuen coloms tipus

Ramphocelus sanguinolentus

tudó del gènere *Patagioenas*, altres com a tórtors (*Leptopila spp.*, *Clavavis spp.*), tortorettes *Zenaida* i coloms terrestres *Geotrygon*. També hi ha tucans (*Ramphastos sulphuratus*), "tucanete esmeralda" (*Aulacorhynchos prasinus*), "arasaris" (*Pteroglossus spp.*), diverses espècies de cucuis dels gèneres *Tapera* i *Piaya*, "garrapaters" (*Crotophaga spp.*), picots del gènere *Melanerpes*, trogons (*Trogon*) i especialment el Quetzal guatemalenc (*Pharomachrus mocinno*).

Després de passar una setmana anant a dalt i a baix per la selva canviarem d'escenari i varem anar tres dies a la Estación ornitológica de San Gerardo situada devora el Bosque Eterno de los Niños. És una selva diferent a la de Monteverde d'unes 22.600 Ha. Més plujosa però amb llocs més oberts on varem poder observar espècies fins aleshores encara no registrades com les "pavas de monte", un grans galliformes dels gèneres *Penelope*, *Crax* i *Chamaepetes*. També poguérem veure "tinamús" un ordre molt antic amb lligams amb els ratites, les aus no voladores. Són aus terrestres molt males de veure dels gèneres *Crypturellus* i *Tinamus*. També a San Gerardo vérem de rampellada un au realment esquiva, el "paragüero cuellicalvo" (*Cephalopterus glabricollis*). També pels voltants vérem tangaras del gènere *Ramphocelus*, pepiteros, que són uns cardinals del gènere *Saltator*, "jacamaràs" (*Galbula spp.*) i diverses espècies de "reinitas", "trepatroncos" i fringílids del gènere *Sporophilus*.

Ja pel final he deixat una sèrie d'espècies que són comunes un poc per tot arreu. El famós "campanero" (*Procnias tricarunculatus*) que viu a l'esponera dels arbres des d'on canta. Els "momotos" (*Momotus spp.*, *Eumomota superciliosa*) una mena d'abellerol però més gros i més acolorit encara. Els "saltarines" (Pipridae) on l'espècie més comuna i, de fet, l'única que vérem fou el "saltarín colilargo" (*Chiroxiphia linearis*). Fins i tot vaig tenir la sort d'observar un ball de diversos mascles sobre una branca mentre feien un cant monòton. Hi ha una espècie d'aucelló molt comú i habitual a les menjadores pels colibrís i és el "mielero" (*Coereba flaveola*). Molt simpàtic però tan descarat que no dubta a picar el sucre de la sucrera de les taules de les

Cyanerpes cyaneus

cafeteries mentre estàs prenent un cafè!

Però si hi ha un grup d'aus neotropicals per antonomàsia aquests són els colibrís. Hi ha un munt d'espècies. No totes vénen a les menjadores però és fàcil comptar més de 10 espècies que sí ho fan. Una altra cosa és saber identificar-les. N'hi ha de petites, mitjanes, més grosses, verdes, morades, groguenques, lluentes, amb baveralls, amb cresta, coal·largs, coacurts, de bec curt, de bec llarg, de bec més llarg i de bec extremadament llarg! I a tot això s'ha d'afegir el dimorfisme sexual que sol ser extrem i sembla que hi ha el doble d'espècies.

Crec que ho podem deixar aquí. Per fer-vos una idea donarem quatre dades. A Costa Rica (51.100 Km²) hi ha descrites quasi mil espècies d'aus entre sedentàries, migrants i hivernants i a l'àrea de Monteverde s'han descrit unes 400. Com us podeu imaginar amb quinze dies a penes pots copsar una mínima part de la riquesa natural de Monteverde. I per la resta del País ja ni en parlem. Com deia n'Eduard Amengual "per conèixer amb un poc de profunditat l'avifauna de Costa Rica has de viure aquí". I no hi puc estar més d'acord.

•